

Checklist kwaliteit

ONDERSTEUNINGSAANBOD VOOR PLEEGOUDERS

Eind 2015 hebben Stichting Pionn en de Nederlandse Vereniging voor Pleeggezinnen (NVP) in opdracht van Stichting Kinderpostzegels een onderzoek gedaan naar de ondersteuning van pleegouders in Nederland door de pleegzorgaanbieder.¹ Maar liefst 1100 pleegouders gaven hun mening over het ondersteuningsaanbod (training, scholing) van pleegzorgaanbieders.

De helft van deze pleegouders gaf aan tevreden te zijn. Toch bleek er ook ruimte voor verbetering van trainingen en cursussen voor pleegouders. Uit het onderzoek is een aantal belangrijke criteria gekomen waaraan de scholing volgens pleegouders zou moeten voldoen. Deze kwaliteitscriteria vormen samen de Checklist kwaliteit.

Pleegzorgaanbieders kunnen de Checklist kwaliteit naast hun aanbod leggen en op die manier screenen of hun aanbod voldoende aansluit op de behoeften van pleegouders. De Checklist is derhalve voor de pleegzorgaanbieder een intern instrument om zicht te krijgen op de kwaliteit van het ondersteuningsaanbod voor pleegouders.

¹ <https://www.pionn.nl/assets/Uploads/Pleegouders-willen-Maatwerk-Oplegger.pdf>

Kwaliteitscriteria ondersteuningsaanbod

Kwaliteitscriteria:	Oordeel:			
1. In welke mate sluit het ondersteuningsaanbod aan bij de verschillende vormen van pleegzorg?	onvoldoende	matig	voldoende	goed
Toelichting:				
2. In welke mate wordt er gedifferentieerd naar leeftijd van het pleegkind?	onvoldoende	matig	voldoende	goed
Toelichting:				
3. In welke mate sluit het ondersteuningsaanbod aan bij de verschillen in ervaring van de pleegouders?	onvoldoende	matig	voldoende	goed
Toelichting:				

Kwaliteitscriteria:	Oordeel:			
4. In welke mate is er sprake van flexibiliteit in tijd en locatie?	onvoldoende	matig	voldoende	goed
Toelichting:				
5. In welke mate worden pleegouders ingezet als (co-)trainer / ervaringsdeskundige?	onvoldoende	matig	voldoende	goed
Toelichting:				
6. In welke mate sluit het ondersteuningsaanbod aan bij het dagelijks leven van pleegouders?	onvoldoende	matig	voldoende	goed
Toelichting:				

Kwaliteitscriteria:	Oordeel:			
7. In welke mate is de trainer/cursusleider specialist op het onderwerp en goed bekend met pleegzorg?	onvoldoende	matig	voldoende	goed
Toelichting:				
8. In welke mate hebben pleegouders de mogelijkheid om onderling ervaringen uit te wisselen?	onvoldoende	matig	voldoende	goed
Toelichting:				
9. In welke mate is er sprake van diversiteit in de vorm waarin de ondersteuning wordt aangeboden?	onvoldoende	matig	voldoende	goed
Toelichting:				

Toelichting bij de kwaliteitscriteria

	Criterium	Omschrijving
1	In welke mate sluit het ondersteuningsaanbod voldoende aan bij de verschillende vormen van pleegzorg?	Bestandspleegouders volgen vaker een cursus of training dan netwerkpleegouders. Ook hebben bestandspleegouders meer interesse in scholing en maken zij meer gebruik van informele bijeenkomsten om kennis uit te wisselen met andere pleegouders. Pleegouders ervaren nu vaak dat het aanbod onvoldoende aansluit bij de vorm van pleegzorg die zij bieden.
2	In welke mate wordt er in het ondersteuningsaanbod gedifferentieerd naar leeftijd van het pleegkind?	Pleeggezinnen met jongere kinderen ervaren niet altijd dezelfde problemen als pleeggezinnen met oudere kinderen. Uit het onderzoek van Pionn en de NVP (2015) blijkt dat pleegouders met pubers vooral geïnformeerd willen worden over het veilig gebruik van sociale media terwijl dit bij jongere pleegkinderen minder relevant blijkt.
3	In welke mate sluit het ondersteuningsaanbod aan bij de verschillen in mate van ervaring van de pleegouder(s)?	Vergeleken met ervaren pleegouders hebben minder ervaren pleegouders vaker recentelijk een cursus, training of thema-avond gevolgd. Ook zouden zij vaker willen deelnemen aan een cursus, training of workshop. Ervaren pleegouders lijken hun informatie eerder op te halen door kennisuitwisseling met andere pleegouders tijdens informele bijeenkomsten dan minder ervaren pleegouders.
4	In welke mate is er sprake van flexibiliteit in tijd en locatie?	Pleegouders geven aan deel te willen nemen aan een scholingsbijeenkomst op het moment dat ze de behoefte ervaren. Het grootste gedeelte van het ondersteuningsaanbod voor pleegouders wordt nu één keer in het jaar gegeven. Dit sluit niet aan bij de door pleegouders gewenste flexibiliteit. Ook wensen pleegouders meer flexibiliteit in tijdstip en locatie. Sommige pleegouders hebben voorkeur voor een bijeenkomst overdag terwijl andere pleegouders juist liever 's avonds een bijeenkomst bijwonen. Hoewel pleegouders best bereid zijn om een stukje te reizen, is de locatie van het huidige aanbod niet altijd snel en makkelijk bereikbaar.
5	In welke mate spelen pleegouders een rol als (co-)trainer/ervaringsdeskundige?	De aanwezigheid van een ervaren pleegouder bij de training, cursus of thema-avond wordt op prijs gesteld, omdat de pleegouder kan putten uit eigen ervaring. Het komt weinig voor dat pleegouders als (co-)trainer worden ingezet. Dit is wel een nadrukkelijke wens van de pleegouders uit het behoeftenonderzoek.

6	In welke mate sluit het ondersteuningsaanbod aan bij het dagelijks leven van pleegouders?	Pleegouders hebben een voorkeur voor bijeenkomsten waarin een combinatie van theorie en praktijk wordt geboden. Ze stellen het op prijs als er veel mogelijkheid is tot oefenen en intervisie en ruimte voor het (gestructureerd) delen van ervaringen. De meeste scholingsbijeenkomsten voorzien in een combinatie van theorie en praktijk maar de manier waarop de praktische kant wordt vormgegeven sluit niet altijd aan bij de persoonlijke situatie van de pleegouder. 72% van de pleegouders gaf aan dat ze het belangrijk vinden dat het aanbod realistisch is en voldoende aansluit bij het dagelijks leven en dat er concrete handvatten worden gegeven met betrekking tot het onderwerp.
7	In welke mate is de trainer/cursusleider specialist op het onderwerp en goed bekend met pleegzorg?	Pleegouders wensen een deskundige trainer met kennis van zaken en kennis van de specifieke context van een pleeggezin zodat voldoende diepgang kan worden bereikt. 66% van de pleegouders geeft aan dit (zeer) belangrijk te vinden.
8	In welke mate hebben pleegouders de mogelijkheid om onderling ervaringen uit te wisselen?	Uit het onderzoek komt sterk naar voren dat pleegouders contact met andere pleegouders erg wenselijk vinden. Dat geeft niet alleen een gevoel van herkenning maar maakt het ook mogelijk om praktische tips en kennis met elkaar uit te wisselen. Het komt nog niet vaak (genoeg) voor dat er binnen een scholingsbijeenkomst ruimte is voor kennisuitwisseling met (ervaren) pleegouders. Meestal wordt die uitwisseling apart gefaciliteerd in de vorm van koffiecontactgroepen, terwijl de cursus, training of thema-avond hier niet voldoende in voorziet.
9	In welke mate is er sprake van diversiteit in de vorm waarin de ondersteuning wordt aangeboden?	Pleegouders zijn verschillend. Dit vraagt van pleegzorginstanties ook een variëteit in de manieren waarop kennis en informatie wordt aangeboden en vaardigheden worden geoefend: e-learning, groepstraining, lezing, reader, buddy-pleegouder, informele koffie-ochtend, etc.. Hoe meer keuze de pleegouder daarin heeft, hoe meer dit voldoet aan de behoefte om ondersteuning te verkrijgen op een manier die past bij de pleegouder.